

GLAS

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto (año) XXXIV, 2-3 EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

marec-junij (marzo-junio) 1987

KRIŽANA ZEMLJA

Za to zasmrajeno, zastrupljeno, obsevano, vse bolj hrupno in biološko odmirajočo Zemljo, na kateri ni več oaze neogroženega življenja, smo odgovorni vsi, čeprav je naša krivda za tako stanje planeta različna.

Ob vprašanju preživetja nam doslej edinega znanega zelene planeta se zdijo obračunavanja med Vzhodom in Zahodom, stolčki in provizije, ideološko fračaranje, prepiri o preteklosti itd. le kot izrazi človeške nespameti in nezrelosti.

Tako stanje nas kliče v nov premislek o našem razmerju do stvarstva: živega in neživega, o razmerju med delom in celoto, med občestvom in posameznikom, od nas zahteva spremembo vrednostnega sistema.

Bistvena sestavina starega in še vedno prevladujočega načina življenja na zemlji je vojna, naj bo svinčena ali hladna. Vojna pa kot izraz interesov po prevladi na koncu vedno pogojuje poljubno izbiro sredstev.

Ta na načelu borbe, ne na načelu sodelovanja, temelječi načini življenja Zemlji ne more prinesiti trajnejše rešitve, lahko samo sem in tja kaj zakrpa.

Bolezen Zemlje kaže, da je splečljivost nezadosten kriterij. Opraviti bo treba ogromno delo, ki se v običajnem smislu besede ne bo izplačalo — nam, tukaj in za časa življenja. Mogoče bodo rezultate naših prizadevanj užili še naši otroci ali rod za njimi.

Posloviti se bo treba od farme zlatih telet in utrjevati ljubezen do prihodnosti.

Lojze Peterle

(Tretji dan, april 1987.)

Narod in jezik (ob Novi Reviji 57)

ZADNJA LETA se veliko govori o Srednji Evropi in srednjeevropski kulturi. To je neko negotovo, nedoločeno ozemlje sredi Evrope, na katerem žive majhni narodi med zahodom, ki je politično in socialno dobro opredeljen z demokratičnim načinom življenja, in vzhodom, ki se prav tako jasno odraža po svoji državni ekonomiji in socialistični ureditvi družbe. Med tema dvema velikanoma je skupnost teh narodov, ki kulturno spadajo k zahodu, politično pa vzhodu, ker pa je geografsko na sredini, je najbolj ogrožena.

Ti srednjeevropski narodi se narodno v Avstriji, katere del so bili do konca druge svetovne vojne, niso razvili v isti smeri in meri, kot so se narodi na vzhodu in zahodu. Več so dali na svojo kulturno identiteto, celo državnosti niso pojmovali na isti način, zato je bil njihov razvoj nujno drugačen od narodov vzhoda in zahoda. Res so v veliki meri prišli do svojih narodnih držav po Versalski pogodbi, vendar jih to ni ločilo, ker so jih družili skupni kulturni elementi, ki so bili močnejši kakor državne meje, razlika v veri in jeziku. Lahko to imenujemo neko skupno kulturo ali pa vsaj skupno vrednotenje kulture, ker jih prav to loči čimdalje bolj tako od vzhoda kakor zahoda.

Ameriški in evropski sociologi šele sedaj raziskujejo ta pojav srednjeevropske kulture, ki je res vključena v univerzalno evropsko kulturo, ima pa nekaj prvina, ki jo ločijo od nje. Predvsem so to: smisel za žrtve, odbijanje grobega materialističnega nazora, različno vrednotenje trpljenja, obsojanje prisile, prilagajanje družbenih struktur političnim, velika humanistična tendenca do človeka kot enkratnega individuuma, oporečniško zadržanje proti vsemogočnemu državnemu vmešavanju v življenje človeka in družine ter različne mere za njegovo svobodo. Za Slovence lahko rečemo, da smo kot narod navdušeno vstopili v prvo Jugoslavijo kljub temu, da so nas imeli za eno od jugoslovanskih plemen in da nas je ta umetno ustvarjena država najbolj oškodovala — zunaj nje je ostala ena tretjina slovenskega etničnega ozemlja!

Vprašanje naroda smo Slovenci vedno navezovali v naši zgodovini na jezik, in še to seveda, kadar je bil jezik ogrožen. Takrat smo vpregli kulturnike, ali pa so bili sami kulturniki in to predvsem književniki, ki so se vpregli v slovensko poslanstvo. Lahko bi govorili o jezikovnem pojmovanju naroda, ki naj ga branijo tisti, ki se ukvarjajo predvsem v vprašanju jezika. To poslanstvo književnikov je obstajalo predvsem v zavračanju idej, ki so ogrožale ali še ogrožajo jezik, najsibo od zunaj ali od znotraj. Seveda pa so bile v to zavračanje vpletene tudi druge stvari, bistvene za narodni obstoj. Ker smo bili vedno na robu dogajanj, so morali braniti kulturniki stvari, ki bi morale biti za njih obrobne, ne pa glavne, zato je tudi rezultat mogel biti vedno samo obroben.

V razvoju in obrambo slovenske politične misli so kulturni delavci morali vložiti več energij kakor v svoje specifično delo. V tem vidijo slovenski sociologi krivdo politikov. Ostali smo na robu — ne na Balkanu, ne v Srednji Evropi, ne pleme ne narod, ne civilna družba ne totalitarna, kaj šele demokratična!

Jezik je pri nas predstavljal kot vidni in slušni dejavnik še več kot samo ozemlje, zato smo nekam lahko utrpeli izgubo Primorske, Koroške, o Porabju pa smo imeli medle pojme samo iz štrekljevih zbirk narodnih pesmi. Zgubilo se je ozemlje, jezik je ostal, taka je pač usoda, smo mislili. Da je paradoks še večji, te naše manjšine v drugih državah niti niso navdušene nad združitvijo z matičnim narodom zaradi družbene ureditve. Zato še danes razpravljamo, če smo že narod (morebiti, če smo še narod), če je sploh narod obstoječa kategorija, kakšno je naše slovensko poslanstvo. Je to samo v ohranjanju in obstoju jezika, je samo v kulturi ali gre še dalje? Jezik se je tako spremenil v edino in golo orodje naroda za izražanje narodne samobitnosti, in po tem se ločimo od drugih narodov, ki ga jemljejo kot nekaj samoumevnega.

Če posežemo nazaj v dobo protestantizma, vidimo, da tudi takrat ni bilo dosti drugače: začetki slovenskega pisemstva in prevod Dalmatinove biblije, so bili tisti aglutinantni dejavnik, ki je povezal vse slovenske pokrajine in zagotovil obstoj naroda. Vendar moramo dati prav tudi Slodnjaku, ko pravi da je sestav

vsake govornice mogočna miselna tvorba, ki se razlikuje zaradi tega od naroda do naroda, ne pa samo zaradi leksika.

Alienacija – odtujitev političnega samoodločanja – je prinesla Slovencem otopelost, brezbriznost, nezainteresiranost naroda, ne samo v političnih vprašanjih, ampak tudi v vprašanjih kulture. Narod je zreduciran na razredni socialni interes, vse drugo ne šteje in bi se lahko vtopilo v bratstvu in enakosti. Vendar je razred le šibko orožje pri obrambi jezika in narodne identitete, zato so se po Javni tribuni 1. 1985, ki je nosila pomenljiv naslov „Slovenski narod in slovenska kultura“, začeli slovenski kulturni delavci razgledovati, kje je bistvena napaka – vzrok – za osip slovenske narodne zavesti in padec slovenske kulture. Gotovo je, da je gospodarska kriza zadela tudi kulturo, vendar njeni vzroki so politični in moralni.

Zdi se, da obstojajo nenapisani zakoni, po katerih ne more ne posameznik ne narod preskočiti nekaterih etap v svojem bitju. Po 1. 1918 so bili srednjeevropski nacionalizmi več ali manj pomirjeni v svojih narodnih državah, le Slovencem so pisali usodo drugi. Nismo prišli do etape narodne države, običajni smo na goli upravni enoti v centralistični državi. Očitek sodobnih slovenskih sociologov je, da so morali kulturniki na tlako slovenstvu, kar je dr. Dimitrij Rupel imenoval slovensko kulturno sintagmo. Tudi druga, socialistična Jugoslavija s socialistično republiko Slovenijo, kljub trditvam nekaterih, ni najboljša rešitev za Slovenijo. Zopet se je pokazalo oporečništvu v vrstah slovenskih kulturnikov, čitki politikom se množijo celo iz vrst samih članov KPS. Ne gre več za samo odbijanje, zanižanje, kritiko, neupoštevanje statusa quo, ampak gre že za zahtevo po večji udeležbi pri (ob)lasti moči, veri in lastne sile, po novi neizhojeni poti. Kot da bi se zgodovina hotela maščevati, ker smo preskočili etapo narodne države, se je začelo dokazovati, kaj je narod, v čem je njegovo poslanstvo, do kod segajo njegovi atributi v socialni ureditvi.

Meje narodne suverenosti, kot je bila pojmovana do sedaj in ki velja za druge srednjeevropske narode in srednjeevropsko kulturo, so nenadoma postale pretesne slovenskim kulturnikom. Omejena suverenost, ki je bila vpostavljena v drugih srednjeevropskih državah res da ne sega na jugoslovanski prostor, vendar slovenski kulturniki vidijo v balkanizaciji Slovenije še večjo nevarnost. Očitki, da v zameno za tisti del suverenosti, kateremu smo se Slovenci odpovedali, nismo dobili nič, ali pa celo gospodarsko izkoriščanje, so tokrat prišli iz celih plasti naroda, ne samo iz kulturniških vrst.

„Svoboda ima strahovito moč!“ je že na koncu svojega življenja zapisal Bojan Štih. Kje, kako jo uporabiti, bo najbrž velika naloga sedanjosti in prihodnosti slovenskih kulturnikov. Zagotovo pa ne bodo ostali pri sami književnosti kot utemeljiteljici naroda, vsaj če sodimo po znamenjih časa. Res da je skrb za slovensčino tudi v socialistični ureditvi živa, kar priča Jezikovno razsodišče, čeprav se niso njegovi člani ob ustanovitvi zavedali njegovega pomena za kulturne razsežnosti jezika, težko pa da bi ostalo samo pri tem.

Specifičnost Evrope, posebno še Srednje Evrope, je v veliki raznolikosti. Vso to raznolikost je povezovala grško-rimska kultura, krščanstvo jo je samo prevzelo in ji dalo smisel. Milan Kundera pravi, da so bili Judje intelektualni cement Srednje Evrope, ni pa opazil, da gre za skupno vrednotenje kulturnih dobrin katoliških srednjeevropskih narodov, za način življenja, ki je nad vzhodnim in zahodnim pojmovanjem človeškega dostojanstva. Kar so imele ZDA za slabost: veliko jezikov, ver, narodnosti, nasprotij in različnosti, se je pokazalo kot neizmerno kulturno bogastvo, ki v današnjem svetu pridobiva na vrednosti.

Problem, s katerim se je srečal slovenski narod v zadnjih letih, je, da je socialistično gospodarstvo povežalo in zreduciralo njegovo kulturo, znanost, prosveto, vse, kar lahko imenujemo duhovno imanenco naroda, na čisto materialno vprašanje. Tako gospodarskemu razkroju sledi razkroj kulture.

Slovenski kulturniki, predvsem književniki, so pokazali v ogledalu družbi, kakšen obraz ima. Če je obraz v ogledalu grd, niso oni krivi, prav tako s tem še ne moremo govoriti o politizaciji kulture, še manj pa o izrabljanju literature v politične namene. Morebiti pa obraz ni tako grd – morda je samo žalosten. Žalosten zato, ker z njim počenjajo nepotrebne poizkuse tisti, ki bi mu morali kazati pot.

Tone Brulc.

Pismo iz Tokia

pod že cvetočimi češnjami.

Iskren Boglonaž za Tvoj januarsko-februarski obisk, dragi Glas! Toda kje je najin prijatelj Med ostal – pravijo, da so ga videli med Argentinci v začetku novega leta in da je kar žarel od poguma in bistrega duha in umetniškega zanosa. Da bi ga le ne bil zajel snežni vihar, ki že dva mesca patroljira dohod do Japonske.

Češnje cvetijo; zdaj se še ne upajo v razcvet, ker trenutno mraz in sonce preizkušata svoje sile in se mraz izkaže močnejšega, a vpliv sonca je trajnejši in ustvarja zaveznike tako na tokijski ravnini kot med gorami na zahodu. Barva japonskih češenj je edinstvena – v rožnati belini se odraža od rjavo-sivo-nerazločnega ozadja, da tudi sicer rjave veje in črnkasta debela izginejo v tej rožnati belini; ko je ozadje od sonca razgreta nebeška modrina, se zdi, da smo na kakšnem sanjskem otoku. Dnevno rutinsko delo, rastoče cene – kljub tkzv. ojačeni japonski valuti –, in druge medčloveške dogodivščinne skrbijo za to, da ostanemo v cementni resničnosti; zdi se mi, da se vsako leto ločimo od padajočih češnjevih cvetov s slutnjo, da tudi najbolj prozaična resničnost skriva še nedotaknjene lepote. Ne vem, zakaj mi prihaja v spomin melodični haiku slavnega japonskega pesnika z imenom Issa (1762–1826); takole se glasi v japonščini, pisani po naše: „Čúru číru ja musai kono jo ni jóo naši to“ (prosim, izgovori „musai“ trizložno, „jóo“ pa dvožložno, z lahnm naglasom na prvem o); dobesedno: rosa pada in (v) grdem tem svetu prostora zate ni; zaokroženo, v 5–5–7 zlogovnem stilu: Rosa se zdrobi, ker v tem bednem svetu ni prostora zánjo. Za takšen prevod sem moral prisluhniti literarni zgodovini, ki ve povedati, da je pesnik Issa s tem haiku iskal tolažbe ob pogledu na svojo mrtvo hčerko. Seveda se da japonski original tudi drugače prevesti in tudi ni nujno, da se drži 5–7–5 zlogov. Morda si opazil, da je ta haiku pravzaprav pesem o človeku, čeprav se poslužuje dogodka v naravi; isto bi lahko rekli o vsakem pristnem haiku, tudi če je komponiran v kakšnem nejpjaponskem jeziku.

Že dvakrat sem naletel na citat iz knjige Alojza Rebule „Vrt bogov“, ki se nanaša na medvojno slovensko krščanstvo „od nerealnega Rožmana do nerealnega Kocbeka“. Čudim se, da postavlja sicer tako čudovito in duhovito piščoči umetnik kot je Rebula na isto črto nerealnosti Kocbeka in škofa Rožmana; menim, da so dogodki vsaj po 41 letih poveljne dobe dali prav realističnemu gledanju in ravnanju škofa Rožmana, ki se je z vsemi močmi upiral stalinistični kolonizaciji Slovenije, in da so v teh istih 41 letih dogodki dokazali Kocbeku, da se je bil predal nerealističnim upom, v kolikor je kot katoličan računal z enakopravnostjo svoje Cerkve in zmagovalne poveljne KP, morda pa je gospod pisatelj moral označiti škofa Rožmana kot nerealnega, ker bi mu sicer Slovenska matica v Ljubljani ne smela tiskati knjige?

17. marca opoldne je preteklo točno 122 let, odkar so japonski katoličani, skriti in raztreseni po Kljúšu (pisano po naše) in ostalih otokih, stopili v stik z javnim predstavnikom vesoljne Cerkve. Odkritje se je godilo v novo postavljeni cerkvi, posvečeni v samem Nagasaki-ju v čast njegovih najbolj slavni 26 mučencev. Veš, da je najstarejši teh mučencev 64-letni sv. Diego Kisa iz trgoveškega mesta Ósaka; bil je oženjen, a žena ga je bila zapustila prav zaradi krščanske vere; nekaj ut

pred mučeniško smrtjo ga je Družba Jezusova sprejela za brata. Veš tudi to, da je med temi 26 mučenci tudi zdravnik Dr. Frančišek iz tedanje cesarske prestolnice Kjóto (po naše), 46 let star. Njega so bili obsodili na to smrt zato, ker je bil pri cesarjevem namestniku protestiral proti krivičnemu preganjanju kristjanov. Go-bavce in uboge ljudi je zdravil brezplačno.

V roke mi je prišel oni dan Celovski Zvon V/12 lans-kega septembra; v njem sem bral esej (prevz. škofa Egona Kapellari-ja „Etika in estetika“, ki ga je preve-del Vinko Ošlak; prevod je tekoč, v 4. predzadnjem paragrafu na str. 14 pa je premagal original; takole beremo: „... samostanska prednica, znana zaradi lepe preprostosti njenega samostana“... pravilno: „svojega samostana“, ali ne? Kapellarijev esej je duhovito za-mišljen in napisan, zna seznanjati z misleci, ki dajo misliti, a zdi se mi, da ni dovolj temeljito, to je, filo-zofsko izpeljan, da bi se z vsem srcem lahko oprijeli sicer teološko utemeljene, pravilne zahteve, da bi tudi v prihodnosti „bilo lépo v Cerкви dober del dragocene dediščine, za katero bomo hvaležni“ (Str. 14). Ne vem, čemu odgovarja izraz „za katero bomo hvaležni“, a „bomo hvaležni“ s svojo trditvijo moti izraz želje, kakor jo podaja prvi del tega stavka, ki se začinja s „Tudi v prihodnosti naj bi bilo...“ Celoten esej me spominja na potrebo, da se tudi v Medu kdaj soočimo s tistim starim in vendar zmeraj novim problemom o estetiki in etiki. Zanimivo je, kar pravi od Kapellari-ja citirani sovjetski filmski režiser Andrej Tarkovski, „da naj umetnost ne služi kakemu samouresničevanju umetnika; da se ne sme vdinjati političnim ciljem; da se ne bi smela predajati eksperimentalnim iskanjem – pojem avantgarde v umetnosti naj bi bil brez vsakega pomena“ (Str. 10–11).

Vedno več češenj je v cvetu in tako jasno je danes (pišem v presledkih, da ugodim neizogibnim zahtevam časa in prostora) – da se v tokijski daljavi zrcali gora Fudži s snežno belo avbo; morda se spominjaš slik o Japonski pred 2. svet. vojno... s Fudži in cvetočimi češnjami. Samuraji so se umaknili v svet knjig, gleda-lišča in filma, gejša so jim sledile, a le do določene mere.

Tukaj imamo vtis, da naš jen vsak dan malce zdrkne navzdol, čeprav ga skušajo na vse načine dvigniti; lahko bi rekli, da se ga drži preveč petroleja in se zato zmeraj znova izmuzne iz rok, pa naj so še tako žuljave ali pa negovane.

Hvala Ti za razpis novega nagradnega natečaja o Treh Slovenijah!

Prosim, okregaj me, da sem se spet razpisal; šum oca-na med nama bo potopil glasovno silovitost, da Ti smehljaje lahko voščim obilico kulturnih dobrin v velikonocnem jerbasu.

Tvoj vdani Daljnovzhodnjak

Vladimir Kos.

SOBRE LA EXISTENCIA DE DIOS

El 19 de febrero de 1987 el diario La Prensa publicó una noticia sobre un posible debate entre la URSS y el Vaticano. La misma sugiere la posibilidad de un encuentro entre especialistas de la Unión Soviética y el Vaticano “para entablar un histórico debate sobre la existencia de Dios”. El rev. Franc Rode CM, esloveno, subdirector del Secretariado para los no creyentes, precisó que hasta ahora el Vaticano había recibido “una pequeña señal de interés por parte de Moscú, pero nada más”. Las negociaciones, según Rode, están en las primeras etapas y el proceso es lento porque “el secretariado no tiene ninguna relación directa con la Unión Soviética”.

Según “Il Messaggero” el secretariado y el Instituto de ateísmo de Moscú, “han llegado a un acuerdo en principio”, para efectuar el debate el próximo año, cuando la Iglesia

Ortodoxa Rusa celebrará el milenio de la llegada del cristianismo a Rusia.

La idea para el debate surgió durante una conferencia de la Academia de Ciencias de Hungría realizada en octubre pasado en Budapest, expresó el periódico romano. Tanto el Kremlin como el Vaticano enviaron delegaciones de alto nivel a esa conferencia.

Fue la primera ocasión en que una delegación del Vaticano se reunió con científicos representantes oficiales de un país del Pacto de Varsovia.

El Secretariado tiene el apoyo del papa Juan Pablo II para establecer un nuevo encuentro con ateos marxistas, manifestó Rode.

Durante la conferencia de Budapest, el cardenal de Viena, Franz König, ex presidente del Secretariado para los no creyentes, se reunió en privado con el presidente húngaro Janos Kadar y trataron los derechos humanos de los creyentes en países oficialmente ateos.

Meddobje XXII 3-4

V tiskarni je pred izidom zadnja dvojna številka XXII. letnika Meddobja. Glavni del 160 strani revije pripada tokrat razpravni in esejistični prozi.

Lev Detela – Slovenska bodočnost in problem narodne sprave v luči zdamskih politično-duhovnih izkušenj. Sodobni prijem problematike slovenstva z bogatimi misli, v katerih se avtor prizadeva za nov univerzalni kozmos in za nujnost upoštevanja misli Slovencev za mejo in po svetu od strani Slovencev v domovini.

Vinko Brumen – Med znanostjo in vero.

Alojzij Kukovica – Možnost naravnega spoznanja Boga s teološkega vidika.

Razpravi obdelujeta pravzaprav isti predmet, vendar se v marsičem razhajata. Gre za vprašanje razmerja med razumom in vero, filozofijo in teologijo. Ker gre tu le za predstavitev novega zvezka Meddobja, ne kaže razlagati stališči in ju poenostavljati, ker bi bralca moglo zvabiti v simplistično oceno in predsodke. Poudarjamo pomembnost obeh razprav, ker pozivajo bralca, da odkrije v njih resnico. Namerna ali slučajna istočasna objava obeh diskurzov pa opozarjata, da se razum težko dokoplje do Resnice in tudi, da je razum mogočno človekovo orodje.

Rudolf Čuješ – Razvoj katoliškega družbenega nauka v Severni Ameriki. Povsem jasen naslov novega sodelavca iz Kanade je obširna in tehtna zgodovina sodobnega katoliškega družbenega nauka v Severni Ameriki.

August Horvat – praktični pomen družbene pravičnosti.

Vinko Ošlak – Esperantska alternativa. Obsežna študija novega sodelavca Meddobja o Esperantu.

Dolores Terseglav – Veliki teden. Pesem. Avtorica objavlja tudi prevod Treh jesenskih pesmi R. M. Rilkeja.

Branko Rebozov – Kaj bo rekla mama, ko mene ne bo več. Osebni prikaz dogodka ob vdoru partizanov v Velike Lašče.

Tone Brulc – Ljudje na robu. Črtica je dobila drugo nagrado na Literarnem natečaju SKA 1986.

Vladimir Kos – U otokov cvetočih češenj. Pesmi.

Milena Merlak – Lirične impresije. Kratki, sočni in lepi prozni pesniški vtisi.

Jože Krivec – Nevihna v hribih.

Kritike in poročila: Vladimir Kos – Kdo se moti? – Andrej Rot – Stobovske balade. – Tone Brulc – J.

Prunk: Slovenski narodni programi; Dr. A. šuštar: Na razpotju časa; Slovenski jezik – Osrednja tema znanstvenega srečanja Družbe za slovenske študije v New Orleansu. – France Papež – Celovski Zvon IV/11; El poeta ruisenor (v španščini).

Priloga: Božidar Ted Kramolc, reprodukcije olj s slovenskimi motivi. Fotografije gledališke predstave Osmi dan v režiji Frida Beznika.

kulturni večeri

Izseljenski kulturni problemi

27. marca je na prvem kulturnem večeru predaval predsednik SKA Ladislav Lenček o **Izseljenskih kulturnih problemih**. Predavanje je bilo hkrati tudi prva javna prireditev Katoliškega shoda Slovencev v Argentini. Ladislav Lenček se je ob začetku spraševal, kako je s slovenstvom in katolištvom v izseljenskem življenju danes, in kaj storiti, da zlasti novi rod slovenskih izseljencev v Argentini v prihodnje raste v obojnih, slovenskih in katoliških vrednotah. Poudaril je važnost vzgoje mladih v slovenskem narodnostnem duhu, potrebo ustanavljanja slovenskih družin, formacije osnovnošolskih in srednješolskih učiteljev, bistveno vlogo slovenskega tiska. Pri reševanju izseljenskih kulturnih problemih pa je nadvse važno živeti slovenstvo in krščanstvo, se neprestano prizadevati za čim višjo raven vsega slovenskega in splošno kulturnega med nami.

Cilj naj bi bil: Iz ljubezni do slovenstva rasti v močne, na vse strani pozitivne osebnosti, da bo tudi dežela, v kateri živimo, od nas kaj pridobila.

Razgovor po predavanju je vodil arh. Jure Vombergar. Ker je predavatelj poleg splošnih smernic predvsem spraševal o konkretnih izseljenskih problemih, je več kot desetina poslušalcev podala svoje gledanje, včasih tudi zelo stvarne predloge.

Večer je odprl predsednik pripravljalnega odbora za Katoliški šhod Milan Magister.

Možnost naravnega spoznanja Boga

Na 2. kulturnem večeru (25. aprila) je predaval p. dr. Alojzij Kukovića o Možnosti naravnega spoznanja Boga s teološkega vidika. P. Kukovića je predstavil vprašanje dokaznosti božjega bivanja v zgodovini filozofije, od antike do današnjih filozofskih smeri. Predvsem je pokazal vprašljivost nekaterih novoveških filozofij, za katere se človek ne more prebiti iz solipsizma. Izjavil je, da je božje bivanje mogoče ne le spoznati, temveč tudi dokazati. To naravno spoznanje Boga je za katoličana celo dogma iz I. Vatikanskega koncila.

Po predavanju se je razvila debata, ki jo je vodil mons. dr. Gogala.

O verskem tisku v domovini

V petek 8. maja je na 3. kulturnem večeru SKA predaval msgr. Franc Bole o verskem tisku v domovini. Predavatelj je prikazal vrsto slovenskih verskih publikacij, težave, s katerimi se srečujejo, cilje in vrednote, po katerih stremijo. Predstavil je zgodovino mesečnika Ognjišča, njegov razvoj od župnijskega vestnika do sedanje verske revije, ki je neverjetno razširjena v vsem slovenskem prostoru. Urednika Ognjišča je predstavil predsednik SKA Ladislav Lenček, ki je tudi vodil skoraj dveurni razgovor po predavanju. Pri predavanju je bil navzoč tudi škof dr. Janez Jenko.

ustvarjalci ska

Dr. Filip Žakelj — Osemdesetletnik

O njegovi življenjski poti bi mogli popisati nekaj strani, a kljub temu bi bila skica o delu in osebnosti dr. Žaklja nepopolna. Koliko ljudi bi moralo izpričati njegovo na zunanaj malovidno, a nadvse dragoceno delovanje! Njegovo delo v emigraciji je povezano z vzgojo semeniščnikov in srednješolcev, publiciranjem verskih knjig, molitvenikov, življenja svetnikov, razmišljanj ipd. ter zgodovinskim raziskovanjem predvsem dogodkov iz druge svetovne vojne in revolucije. Omenimo naj še njegovo urejanje in izdaja-

nje Rožmanovih spisov in Baragovega vestnika. Bil je tudi član SKA.

Za njegovo izjemno bogato delo — hvala! Bog naj mu podeli še mnogo zdravih in plodnih let.

Prof. Rado L. Lenček — Petinšestdesetletnik

3. oktobra je prof. Rado Lenček, član SKA, praznoval 65-letnico rojstva. Prof. Lenček je doktoriral leta 1962. na Harvardu in danes je priznani slavist na Kolumbijski univerzi v New Yorku. Po njegovi iniciativi je prišlo do ustanovitve Društva za slovenske študije (Society for Slovene Studies), katerega je bil tudi več let predsednik. Priznanemu in uspešnemu raziskovalcu slovenskih zakladov želimo še mnogo plodnih in srečnih let.

Tone Zrnec C.M.

V prejšnjem Glasu smo poročali, da je lazarist Tone Zrnec prejel kulturno nagrado Hranilnice in posojilnice slovenskih župnij v Torontu. Redni član SKA je v slovenskem in kanadskem svetu priznan kulturni delavec. Ob svojem duhovniškem opravilu se posebej ukvarja s filmom in glasbo. Febrnarja letos pa je s strani mesečnika Božja beseda (je njegov urednik) posredoval slovenskemu svetu najnovejša zaznanja o krščanski smrti pesnika Franceta Prešerna.

Akad. slikar Božo Kramolc — Petinšestdesetletnik

Slikar Božidar Kramolc se je rodil 27. marca 1922 pri št. Vidu nad Ljubljano. V Ljubljani je študiral arhitekturo in bil nekaj let Plečnikov učenec. Leta 1951 je končal slikarsko akademijo na Ontario College of Art v Torontu. Odslej se že uveljavlja v javnosti — angleški kakor slovenski — z mnogimi samostojnimi in kolektivnimi razstavami. O njih je večkrat poročal Glas. Kramolc je predvsem slikar, a njegova umetnost se tudi izraža v besedi. Kmalu po vojni je na Koroškem izdal Pravljičice in jih tudi ilustriral. Kot pisatelj pa se je zlasti uveljavil z novelami in črticami v Meddobju, Zborniku Svobodne Slovenije in lani tudi v Celovškem Zvonu. V oktoberski številki torontskega časopisa T-D Scene je bil objavljen članek o Kramolčevi umetniški karieri ter prikaz njegovih skic. Še na mnogo ustvarjalnih let!

Ponatis knjige Pred vrati pekla.

Franc Sodja C.M. se je poslovil 16. novembra 1986. od tinskega Katoliškega doma prosvete, kjer je sodeloval leto dni, in je odšel v Toronto, Kanado. Njegovo ime je povezano s petdesetletnim sodelovanjem pri edini slovenski misijonski reviji „Katoliški misijoni“. Med tem časom je izdal vrsto knjig, ki so izšle večinoma v Buenos Airesu, ena v Celovcu: Prebodeno srce, Pred vrati pekla, Kraljica apostolov, Meditacije, Glejte že sonce zahaja, Vincencijeva podoba, Križev pot, Našli so pot, Lepo je biti mlad, Trenutki molka. Letos je v Buenos Airesu izšel ponatis knjige Pred vrati pekla, v tisku pa je nova, v založbi SKA: Pisma mrtvemu bratu.

Lev Detela — predsednik osrednje avstrijske zveze izdajateljev revij.

Novembra 1986 je Lev Detela po odstopu pisatelja prof. Györgya Sebestyéna prevzel predsedstvo osrednje avstrijske zveze izdajateljev revij, Društva Literarne revije in Avtorske založbe (VLA) s sedežem na Dunaju. V tem društvu je včlanjenih več pglavitnih avstrijskih revij, na primer graška „MANUSKRIPTE“, dunajske „FREIBORD“, „LOG“ in „PROTOKOLLE“, gradiščanska revija „WORT-MÜHLE“, štajerska „STERZ“, nižjeavstrijski „PODIUM“ in „MORGEN“, povezovalna revija „PANNONIA“, a tudi slovenski koroški reviji „CELOVŠKI ZVON“ in „MLADJE“. V letu 1987 bo društvo organiziralo več prireditev, med drugim marca veliko razstavo in predstavitev avstrijskih revij (tudi „MLADJA“, „CELOVŠKEGA ZVONA“ in „LOGA“) v kulturno pomembnem častiljivem poslopju dunajske Secesije. 17. marca bodo na literarnem večeru v Secesiji predstavili osrednje sodelavce revije „LOG“, med drugim tudi slovenske pisatelje in pesnike.

NOVA ČLANA SKA

Tone Mizerit

Rojen leta 1944 v Sloveniji. Diplomiral na Institutu za družbene vede (časnikarstvo) v Buenos Airesu. Že dalj časa je tajnik uredništva časopisa Esquíu. Sodeloval je pri Mladinski vezi, Drugi vrsti, Meddobju; bil je nagrajen za črtico na literarnem natečaju Dr. Ignacija Lenčka „I.“, ki ga je priredila SKA.

Tone Mizerit je bil glavni urednik in je sedaj sourednik Svobodne Slovenije; predava po raznih domovih in organizacijah; lani je predaval pri SKA o družbenih občilih. Novemu članu — prirčen pozdrav in čestitke!

Marko Fink

S petjem in glasbo se je od mladega seznanjal v družinskem krogu. Petja se je učil najprej pri Mariji Fink Geržiničevi in je bil deset let član njene pevske skupine Karantinja. Nato se je izpopolnjeval pri Leonidu Ivanovu, zdaj pa ga vodi v pevski tehniki Víctor Srugo. Osem let je bil v Coro Polifónico Nacional, ki ga je vodil Roberto Saccante, šestkrat pa je v San Carlos de Bariloche sodeloval pri koncertih „Navidad Coral“, katere je z zborom Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche pripravljala in vodila Lučka Kralj Jermanova. S tem zborom se je udeležil turneje po Švici, Italiji in Nemčiji. Z zborom Banco de la Provincia de Buenos Aires je pel v Avery Fisher Hall v newyorškem Lícoln Centru.

Kot solist se je predstavil z Bachovim Magnificat v baziliki svetega Frančiška in v televizijskem programu, nato še v Teatro Roma v Avellanedi, v katedrali Lomas de Zamora in v buenosaireškem Teatro Líceo. S Coro Polifónico Nacional in z Orquesta Sinfónica Nacional je pod vodstvom Juan Carlos Zorzija pel v Lasalovi kantati San Martín de Porres in v Kodályjevem Budavary Te Deum. Sodeloval je še v Puccinijevi Messa di Gloria, Fauréjevem Requiemu, Balzanellijem Credo v Teatro Coliseo in Bachovem Janezovem pasijonu.

S samospevi in drugo komorno glasbo se je predstavil v raznih buenosaireških dvoranah in tudi v Slovenski hiši. Najpomembnejši so bili njegovi nastopi s kantatami pri Academia Bach de Buenos Aires. Na povabilo Festivales Musicales de Buenos Aires je opravil tečaj za izpopolnjevanje, ki ga je nudila Academia Internacional Bach in Bach Collegium iz Stuttgarta, in nastopil pri sklepnem koncertu v Auditorium Belgrano. Udeležil se je tudi tečaja, ki so jih v Buenos Airesu vodili Erik Werba, Philippe Huttenlocher, Aldo Baldin in Guillermo Opitz.

Je tudi član Camerate Monteverdi, ki jo vodi Alberto Balzanelli, in z njo sodeluje predvsem pri izvajanju baročnih skladb.

Po poklicu je inženir agronomije. Že dvanajsto leto je docent pri katedri za poljedelsko zoologijo in je obenem direktor za znanstveno delo, podiplomske študije in računalniško središče na agronomski fakulteti buenosaireške državne univerze.

Dr. Jože Velikonja je pisal predsedniku SKA
11. maja 1987:

...Tu na severu predvsem pišem osmrtnice: Vogrič, Suladolec, Hočevar. Poznali ste osebno prvega, stike ste imeli z zadnjim. Pišem, da se ne pozabi. Dobivam spodbude, naj pišem, tudi od takih, ki bi sami utegnili. Ker gre v zaton generacija, ne bi bilo prav, da bi izginila brez sledu. Nisem najbolj poklican, saj se nisem žtel ne med najbolj bistre, ne med posebno nadarjene in uspešne. Pišem vendarle.

(Nanašajoč se na nekatere publikacije v Sloveniji in zamejstvu) ... „Odkrili so Vas, čeprav ni bilo kaj odkriti. Če bi le brali, kar ste jim desetletja posredovali. Če ne bodo

napravili še enega koraka, namreč če Vam ne bodo ponudili roke v pomoč, boste zanje ostali kurioziteti in nič več. Zame niste kurioziteti. Zame ste del mojega lastnega življenja, ki se mi trga in odмира; zame niste posebnost, niti ne zanimivost. Zame ste družina, ki je šla na pot in se je na tej poti zamudila, da je ni pravočasno domov. Doma, to je pri nas, pa čakamo in čakamo. Lovimo glasove in ugrabimo odkod prihajajo, na pomoč bi radi šli, pa nas je strah daljav in skritih zaprek.

„Nova Revija zahteva odgovor od nas. Ne komentarije na to, kar so oni zapisali, ampak izvirna gledanja na probleme, ki jih nakazujejo.“

... „Toussainta Hočevarja so pokopali v New Orleansu... Hočevarjeva glavna zasluga je organizacijsko delo pri Society for Slovene Studies in vzpostavitve rednih stikov z Ljubljano. Pri vzpostavljanju teh stikov sva se razhajala. Zdaj bodo to nadaljevali drugi.“

Dopolnilo . . .

Kratko poročilo, ki ste ga o mojem delu objavili v Glasu (1, 1987), bi rad dopolnil, predvsem glede na svojo nedavno raziskavo o delovanju bank in drugih finančnih zavodov v večjezičnih državah. Večjezičnost sama po sebi še ne preprečuje finančne integracije oziroma medpokrajinskega izenačevanja obrestnih mer. Do negativnih vplivov pride le, če so finančne institucije v rokah dominantne jezikovne skupine, kot je bilo to na Slovenskem tja do osemdesetih let preteklega stoletja. Nemška Krainische Sparkasse je sicer uspešno zbirala hranilne vloge, saj ta dejavnost ne zahteva intenzivnega komuniciranja. Pač pa je jezikovna pregraja ovirala izdajanje hipotečnih posojil. Zaradi tega je hranilnica usmerjala svoje naložbe pretežno v vrednostne papirje, ki so jih izdajali zunaj Slovenije. Odtokanje kapitala iz slovenskih dežel je pomenilo nizko ponudbo doma in višje obrestne mere v slovenskih kot pa v nemških deželah. Razmere so se začele spreminjati šele z odpiranjem slovenskih zadržnih posojilnic in občinskih hranilnic. Tako je bilo pri Mestni hranilnici ljubljanski (ust. 1887) razmerje med domačimi hipotečnimi posojili in tujimi vrednostnimi papirji odločno v prid prvih. Le-to je pripomoglo k znižanju obrestnih mer in krepitvi domačega gospodarstva. Ko so se na prelomu stoletja zadržnim in občinskimi finančnim zavodom pridružile še slovenske delniške banke, predvsem Ljubljanska kreditna banka in Jadranska banka v Trstu, so se začele slovenske dežele res vsestransko vključevati v finančne tokove na celotnem državnem ozemlju. Podoben proces je potekal tudi v čeških deželah. Bralce, ki se za to problematiko podrobneje zanimajo opozarjam na svojo razpravo Financial Intermediation in Austria 1900—1912, v časopisu Slovene Studies, 8/1 (1986), str. 45-56.

Dr. Toussaint Hočevar,
University of New Orleans.

† DR. TOUSSAINT HOČEVAR.

Od raznih prijateljev iz ZDA smo nedavno zvedeli, da je 21. aprila umrl naš redni član dr. Toussaint Hočevar. V Ameriški Domovini (24. aprila) piše o njem prof. Rado L. Lenček: „Profesor Hočevar je bil ugleden znanstvenik ekonomskih ved, znan kot avtor več knjig in številnih razprav iz ekonomske zgodovine Slovenije in centralne in jugovzhodne Evrope. S svojim znanstveno-raziskovalnim prispevkom na področju študija jezikovnih mednarodnih komunikacij v večjezičnih državnih skupnostih si je pridobil ugled mednarodnega znanstvenika. Z delom in naporu, ki jih je s svojim gledanjem v bodočnost in z vizijo poslanstva slovenskega izobraženca v svetu vložil v povezovanje znanstvenikov, ki se zanimajo za slovenska vprašanja, je pomagal graditi Society for Slovene Studies v to, kar družba danes predstavlja pri nas in v svetu.“ Slovenski kulturni akciji je nudil svojo prijateljsko naklonjenost. Njegove ocene in nasveti, recimo za anketo SKA pred 20 leti, ter organizacijska pomoč do zadnjega meseca svojega življenja so le nekateri dokazi njegove ljubezni do slovenstva. Tudi zato bo spomin nanj v kulturni akciji živ!

Javna razprava DSP o predlogih ustavnih sprememb

Slovensko pisateljsko društvo ni več tista apolitična organizacija, ki meni, da je politično delovanje domena koga drugega. Ali, da je skrb za narodne stvari nekaj zastarelo čitalniškega. Pred manj kot desetimi leti je DSP dejansko še zastopalo takšno stališče in se posvečalo zgolj ožjim, pisateljskim zadevam, medtem ko je družbena razsežnost njegovega delovanja segla v glavnem le na relacijo pisatelj-založba.

Razmere so se v zadnjih letih, kot na skoraj vseh področjih javnega življenja, močno spremenile. Tako so morali zopet pisatelji stopiti na piedestal politike in opozoriti na stvari, na katere bi morali opozoriti in ukrepati slovenski politiki (skupna jedra, demokratizacija javnega življenja, položaj in vrednotenje slovenske kulture itd.).

Sledeč tej usmeritvi je DSP organiziralo za ponedeljek 16. marca javno razpravo o Predlogih ustavnih sprememb v srednji dvorani Cankarjevega doma.

Podajam glavne misli večine razpravljalcev. Uvodne misli so predložili: Ciril Ribičič, Peter Jambreč, Matevž Krivic in France Bučar.

Ribičič je podal splošen uvod, v katerem je pojasnjeval nekatere teze in poudaril, da so pogledi na predvidene spremembe zelo različni, da so zato nujni kompromisi itd.

Jambreč je ugotavljal, da so v predlogih že kar vsebinsko zajeta področja, ki bi jih v novi ustavi spreminjali, in tudi, kako spreminjati. Normalno bi vse to zahtevalo neko predhodno široko razpravo, na kateri bi podali tudi alternativna stališča. Skrbil ga: 1. evolucija stališč slovenskih politikov, ki so dajali zelo protislovne izjave o političnih spremembah. 2. Kdo so ti, ki bodo zastopali slovenski narod v „trdih pogajanjih“ za ustavne spremembe, 3. Neugodna politična klima za široko demokratično predočenje in upoštevanje mnenj.

Krivic. Po njegovem so še neizkoriščene možnosti za nadaljnjo poglobljanje demokratizacije. Kar se tiče nacionalne enakopravnosti in ohranjanja narodne identitete, to ga zadovoljuje. V razpravah o spremembah ustave se naj uvrsti v obravnavo zadeve, ki jih predlog ustavnih sprememb ni zajel, vendar ne tiste, ki omejujejo suverenost republik (kot je predlog o uvedbi zveznega zbora združenega dela), pač pa predvidevati demokratizacijo sodstva, volitev itd., le to je po njegovem še potrebno demokratizirati.

Bučar. Ves koncept predloga je, da je treba zvezo okrepiti. Entropične sile so močne. Sodoben koncept gre v smeri različnosti in odtod v prostovoljnosti do povezovanja — kot neodvisnih samostojnih delov. Prisotna je težnja po majorizaciji. Soglasje republik sicer še ne bo odpravljeno, gre pa v to smer. Nevarne so te težnje za slovenski narod. Enotni jugoslovanski trg bi moral biti le na podlagi večje svobode in decentralizacije subjektov, ne pa na podlagi prisile države. Na podlagi podjetniškega interesa, ne pa državne regulative do skupnega trga in skupnih gospodarskih programov. Veliki sistemi (ptt, železnice itd.) res ne delujejo, kot bi morali, vendar je napačno reševanje zgolj s tem, da damo te sisteme v izključno pristojnost zveze. Potem tu republike ne bodo več imele vpliva in res bo na teh področjih prišlo do (že zahtevanega) enotnega jezika v teh sistemih. Skratka, vse to, kot je navedeno v predlogu sprememb, ne more in ne sme biti osnova za razpravo. Cilj nam mora biti skupnost suverenih nacij. Mi pa, obratno, gremo proč od tega.

Milan Apih. Ker je Apih v bolnišnici, je njegov prispevek prebral Venko Taufer. Seji obeh predsedstev — partijskega in državnega (pred nedavnim) — pomenita novi kurz v politiki, ki mu pomeni „korak v mračni čas stalinizma“. Slovenski politiki bi pri dogovarjanjih v Beogradu morali striktno zahtevati uporabo konsenza. „Da se bomo kot narod raztopili v razrednem morju“. Predlog nikjer ne omenja javne, neposredne, demokratične volitve. Na koncu se je dotaknil obtožb na račun Nove revije št. 57. To so globoko znanstveni članki. Ti so podali diagnozo družbe. Bolnik (družba) se zato ne bi smel jeziti.

Tone Peršak izhaja iz osnove, da so se narodi Jugoslavije

združili kot suverene nacije, v enotno državo, da bi laže uresničile samoohranitev. Je zoper predloge sprememb, ki posegajo v pravice narodov, kot: razpolaganje z dohodkom in izobraževanjem. ZK bi morala biti sama tista, ki bi šla v odpravo monopolov, vključno svojega. Ni za ukinitve ZK ali za večstrankarstvo, pač pa za večjo odgovornost, upoštevanje interesov ljudstva, lastnih (narodnih) okolij. V ustavi se mora regulirati pravica, jasno mora biti zapisano, kako se lahko kdo odcepi. Pravica do odcepitve mora biti opredeljena. Ustava bi morala opredeljevati, katere stvari so skupne. Navzoči morajo biti gospodarski in ne politični razlogi za skupni trg in ostalo. Glede solidarnosti naj vsaka republika sama določi, koliko bo (lahko) dala drugim. Sprejemanje ustave mora biti plebiscit. Na koncu se je vprašal, kako je mogoče, da navadni državljani in politiki tako različno gledajo na razne stvari.

Dimitrij Rupel je dejal, da ko je predlagatelj (predsedstvo) dal pobudo za spremembo ustave, je sporočil, da je treba „preprečiti politizacijo in imeti enoten odnos do predloga sprememb“. Zadržki in kritično gledanje na predlog sprememb so že kar protiustavni in to s stališča nove, še ne sprejete ustave! Paradoksalno je, da je nasprotovanje sedanjim ustavi zakonito, medtem ko je nasprotovanje novi ustavi nezakonito. Nekatere stvari v Predlogu so takšne, kot da bi bile povzete iz memoranduma srbske akademije in CK ZKJ zaupni informaciji o protisocialističnih silah. Nezadovoljen je s tem, kar piše o poenotenju obveščanja, znanosti, izobraževanja. Enotnost v Srbiji, povečanje pristojnosti zveznih sodišč in tožilstev. Obveščanje. Skupni temelji izobraževanja zaradi sankcioniranja skupnih jeder. Memorandum ima marsikaj skupnega s predlogom ustave... O nobeni republiki ne piše toliko, kot o Srbiji. Kaj utegne pomeniti poenotenje kazenske politike? Da bo tako kot na Kosovu glede kaznovanj. Prihodnost ne more temeljiti na poslušnosti in subordiniranju pač pa na razmahu in upoštevanju intelektualne svobode. Slovenski politiki se naj nikoli ne lotijo lastnih rojakov, zaradi poslušnosti drugim, nam nenaklonjenim okoljem.

Ribičič se je dotaknil dotedanjih prispevkov v tribuni. Omenil je, da se delno strinja z njimi, zlasti, kar se tiče povedanega o posegih države in boju z desnico oz. povečani možnosti represije. Razvil je še misel, da se mora krepiti federalizem od spodaj navzgor, preko lastnih delavskih razredov.

Janez Menart se je na začetku obregnil ob slabem jeziku predloga sprememb. Formulacija „Krepitev narodov in narodnosti“ je neokusna šala, saj se v nadaljevanju vidi, da gre za unifikacijo. Najostreje se je Menart uprl raznim skupnim sistemom, ki pomenijo skupno obubožanje ob nadaljnih prodorih srbohrvaščine k nam, predvsem pa, da bi zveza urejala „skupne temelje izobraževanja“. Famosna medrepubliška komisija za reformo izobraževanja ima sedež v Mariboru, kjer še naprej rovari proti slovenskemu narodu. Sedaj („temelji“) novi predlog, ki mu bo v ozadju stala državna prisila. Vedeti moramo, da tisti, ki ureja temelje izobraževanja, si lahko zamisli in naredi karkoli. Ustavna pravica do odcepitve — to je tudi stvar elementarne narodove svobode. Na koncu se je izrekel proti 133. členu o verbalnem deliktu.

Boris Pahor se je dotaknil zgodovinsko pomembne Nove revije št. 57. Povojna elitna inteligenca je prišla šele do stališč (kot so Pahorjeva) v pogledu skrbi za narodovo usodo in nacionalne problematike. Huda zmota bi bila, če bi oblast preslišala ljudski glas, ki mu načeljuje inteligenca. Slovensko vodstvo naj ne bo nasprotno slovenskemu narodu.

Venko Taufer je govoril v napol leposlovni obliki o usodi malih, pozabljenih in komaj še obstoječih ljudstev. S tem je hotel povedati, da slovenske perspektive ob nevarnosti, da se utopijo v morju sosednih narodov, niso spodbudne.

Ciril Zlobec. „Ne, da ni lahko biti Slovenec, tragično je biti Slovenec“, je povedal za začetek. Da ni optimist in da v nekaterih stvareh vidi stvari še bolj temne, kot njegovi pisateljski kolegi. Poudaril, da tudi on meni, da bo predvi-

dena nova ustava centralistična. Dvema tendencema se ne moramo izogniti: tendenci po poenotenju in tendenci po samostojnosti narodov, ki sestavljajo skupnost. Smo za drugo tendenco, a se stalno srečujemo s prvo. Tu je še mednarodni monetarni fond. Nismo več gospodarji svoje usode! Narod nujno mora imeti nek program razvoja. In svojo nacionalno ekonomijo. Poenoteni kriteriji in metodologije nujno znižujejo nivo. „Za skupnost v razlikah, samo tako bomo napredovali.“

Igor Torkar. Ustavni predlogi so centralistično obarvani, taki, da bi laže prišla skozenj jedra in raznarodovanje. „Kaj bolj žali Tita, plakat ali oblak?“ (Pred štirimi leti, na zaključni prireditvi štafete, ko je bilo prikazano, kot da se Tito spušča od zgoraj na zemljo, op. šns). Zdravljica, ki „ni primerna“ na javnem nastopu v Sloveniji. Motilo jih je „Bog živi“, najbrž bi jim bilo ljubše, če bi pisalo „jebem ti boga“. Jože Smole, ki mu je sedel nasproti, je „rdeči Tartuffe“ s svojim stalnim izgovarjanjem in zagovarjanjem neslovenskim okoljem „...ker nas niste razumeli...“. To je zgolj obrambna tendenca z veliko mere škodljive popustljivosti. To je tendenca, proti kateri se Slovenci moramo boriti.

Viktor Blažič. DSP je priredilo tole tribuno, ker obstaja zelo globok dvom v sposobnost in pripravljenost slovenskih politikov, da predstavljajo avtentične interese slovenskega naroda. Kakšno je sploh poslanstvo nas Slovencev v tej državi, če ji pogoje določa njen nerazviti del? Pred nedavnim sprejetju devizni zakon mu do kraja vzbuja njegov dvom in nezaupanje v slovensko politiko. Povsod se razvoj širi od razvitih k nerazvitim in ne obratno od nerazvitih k razvitim, kot pri nas. Admiral Mamula je zelo hujskaško govoril o Novi reviji. Pri nas bi bilo potrebno presoditi ustavni položaj vojske. Kaj je vojska po ustavnem položaju? Ali se (lahko) ukvarja z notranjimi zadevami? Ker je Mamula admiral, bi ga bilo še toliko umestneje vprašati, kako je z nedotakljivostjo naših morskimi meja?

Miran Potrč, predsednik skupščine se je ponovno prijavil k besedi. Da je predlog nove ustave tu in da nikakor iz tega predloga ne bo vse sprejeto. Sledila bo še 14-mesečna razprava. Razprave bodo v delegatski bazi. Tudi bodo dane alternative o neposrednih volitvah. V republiško skupščino že sedaj prihajajo predlogi iz „baze“ (krajevne skupnosti, tovarne) in da se to resno obravnava. Pristojnosti federacije se širijo, to je res. Četrtna stvar je takih, kjer je federacija že imela take pristojnosti (žvižgi in vzkliki: „Kaj ste delali“, „Zakaj ste to sprejeli“). Da bo na nekaterih področjih šlo za večanje pristojnosti federacije, a ne na bistvenih. In tudi to le kot „temelji“. Mislimo pravzaprav vsi enako, ko uvidevamo, da gre za izredno pomembna vprašanja. Ni pa pri tem dobre politične klime, v času, ko spreminjamo ustavo — zaradi gospodarskega položaja. Nesprejemljivo se mu zdi, da se a priori izreka dvom, še predno se bo odločalo o stvareh „na podlagi široke demokratične razprave“.

Do konca te javne tribune, ki se je pričela ob 17. uri in zaključila po 22., se je zvrstilo še nekaj diskutantov. Ti so v bistvu potrjevali temeljno skupno ugotovitev, da je za male narode, ki se želijo ohraniti, centralizem, ki ga izvaja neko tuje okolje, škodljiv. Odtod tudi zavračanje predvidenih sprememb. Navzočih je bilo kakih 500 ljudi, a bilo bi jih zanesljivo več, če bi bila ta javna razprava v sredstvih obveščanja bolj poudarjena. Na tribuni je vladalo zelo spontano, neposredno vzdušje. Tudi pred dvorano se je dalo spremljati dogajanje pred monitorji in vmes razpravljati; v dvorani izžvižgani politiki so zunaj debatirali s pisatelji-diskutanti in naključnimi poslušalci... In takšnih dolgotrajnih spontanih aplavzov, kot so jih bili deležni pisatelji in publicisti na tej javni razpravi, tudi v tem našem času in prostoru ni veliko.

šns.

NAPROŠENI OBJAVLJAMO.

SLOVENCİ, DVIGNITE GLAVE!

Slovenski narodni odbor z veseljem zaznamuje pozitivne drže, ki se vedno pogosteje javljajo tako med ljudstvom v domovini, kot v izseljenstvu in zamejstvu v zvezi z obrambo slovenskih narodnih vrednot. Tudi z vsó simpatijo spremlja odpor proti vdiranju slovenstvu tujih elementov iz drugih republik, kakor tudi pogumen nastop mnogih, zlasti mladih izobražencev, v obrambo slovenske narodne zavesti in narodnih posebnosti ter za realnejše gledanje na polpreteklo zgodovino v naši domovini.

Prav tako nas navdajajo z veseljem vedno pogostejši pojavi prebujanja slovenske narodne zavesti med rojaki v zamejstvu — na Koroškem in Primorskem —, kakor tudi njihova vedno močnejša teženja po resnično demokratičnem skupnem slovenskem kulturnem prostoru, ki naj v polni svobodi obsega ves slovenski narod. Tudi v izseljenstvu ugotavljamo, da po več kot 40 letih slovenska politična emigracija živi in si žilavo prizadeva izpolnjevati svoje poslanstvo ter ostati zelena veja na slovenskem narodnem telesu. Eden izmed pozitivnih znakov tega prizadevanja je vedno večje uveljavljanje naših rojakov v velikem svetu, ki pri tem ne pozabljajo na svoj slovenski izvor in vsak na svojem mestu krepko pomagajo slovenski stvari. Številne publikacije, osebni stiki in množični podvigi, kot npr. „Zveza slovenske akcije“, spočeta po avstralskih Slovencih, so dokaz, da narod naš umreti noče. Narod, ki hrani v sebi toliko življenjske sile, sme upati na boljše bodočnost.

Kritično obdobje naše zgodovine zahteva od vseh svobodoljubnih rojakov, da povežejo svoje sile v spoštovanju medsebojne različnosti. Ne smemo dopustiti, da bi dogmatizem komunistične partije, ki je pred več kot 45 leti razdelil naš narod v bratomorni revoluciji, ponovno onemogočil sodelovanje vseh slovenskih demokratičnih živih sil. Preteklost nas uči, da je bolesta ambicioznost totalitarizma take ali drugačne vrste, slovenstvu nevarna, zato moramo iskati rešitve v velikodušnem pluralizmu, ki bo znal spoštovati zgodovinsko resnico, družbeno pravičnost in človekovo svobodo.

Naš narod ne uživa demokratičnih svobod in v matični domovini, v zamejstvu pa so naši rojaki večkrat žrtve narodnostne nestrpnosti. Slovenski narodni odbor se sicer dobro zaveda, da je prva in glavna moč v nas samih, kar pa ne izključuje, da iščemo pri doseganju svojih narodnih ciljev tudi pomoč mednarodnih organizacij in svetovnega javnega mnenja.

Zato moramo po vzgledu drugih narodnostnih skupin tudi mi opozarjati svetovno javnost na naše slovenske človeške pravice, ki so zaščitene v ustanovni listini Zveze narodov in s Helsinškimi dogovori. Oboje so podpisale vse države, med katere je razdeljen slovenski narod in jih v večji ali manjši meri nenehno kršijo. Bodi naša velika skrb opozarjati svetovno javnost na kršitev naših pravic ter buditi vest njih kršilcem. Prepričani smo, da je v svobodnem svetu mnogo zavednih rojakov, ki bodo našli možnost in način, kako to delo uspešno spraviti v tek in ga nadaljevati. Pričakujemo pobud in konkretnih predlogov, ki jih bomo z veseljem upoštevali.

Ob novem velikonočnem prazniku vere in upanja ponovno kličemo vsem Slovencem: Dvignite glave, ker približuje se tudi naše rešenje!

Dr. Ludovik Puš   Rudolf Smersu   Dr. Peter Urbanc
Tajnik   Predsednik   Tajnik

DRUGI ZVEZEK XXII. LETNIKA REVİJE MEDDOBJE JE IZŠEL.
NAROČITE TO NAŠO PUBLIKACIJO.

Cena XXII. letnika (4 zvezki — 320 strani) je 48 avstralov ali 30 dolarjev.

knjige

Rudolf Čuješ, Social Reporting – Auditing for Co-operatives, Cooperative Resources, Toronto 1986, Canada.

V novejši dobi je pomen gospodarskih in trgovinskih aktivnosti izredno narasel. Posledica je, da imajo velik vpliv na družbeno življenje. Zaradi tega v vseh državah obstoja zakonodaja za njihovo kontrolo ali avditorijo.

Tudi vpliv zadrug na družbeno življenje se stalno stopnjuje. Njihova gospodarska in finančna moč je vedno večja. Zato je tudi na združnem področju potrebna družbena kontrola. Izvrševalci te kontrole o doseženih rezultatih obvezno poročajo zadrugnikom na letnih skupščinah.

Avtor publikacije pregledno razpravlja o potrebi te kontrole, nje namenu, kako se mora vršiti in kako se mora pripraviti objektivno poročilo za zadrugnike.

Knjiga je zanimiva in potreben priročnik zadrugnikom.

A. H.

Rudolf Čuješ, Integralismo: Un medio filosófico para la cooperación (španski prevod). The Co-operative Future Direction Project, Ontario 1986, Canada.

Socijalna filozofija temelji na racionalnem mišljenju, čeprav to sponira sprejem določenega nazora in pogleda na svet.

Postavitev ločnice med ideologijo in filozofijo je večkrat težko določiti, a kljub temu se ju mora obravnavati posebej. Če zanikamo kot nesprejemljiva individualizem in kolektivizem nam ostane tretja pot, to je integralizem ali zavestno sodelovanje različnih delov družbe za dobro skupnosti. To sodelovanje pa pride najbolj do izraza v združništvu kot je že nakazal filozof France Veber v člankih pred drugo svetovno vojno.

Če hočemo v družbi odpraviti nesoglasja in spore, predvsem v pridobitvenih aktivnostih, potem si moramo prizadevati za organizacijo družbenega življenja, ki bo imelo za temelj integracijo, zavestno in odgovorno sodelovanje.

A. H.

SLOVENSKA SODOBNA POEZIJA V ŠPANŠČINI

Pesnik Ciril Zlobec, nekdanji predsednik Jugoslovanskega društva pisateljev, si je postavil za nalogo, da dá špansko govorečemu svetu spoznati slovenske sodobne pesnike. Pod naslovom „Poesía Eslovena Contemporánea“ je izšla antologija slovenskih sodobnih pesnikov v založbi „LAR“ (Literatura Americana Reunida) sredi l. 1986 v Čilu. Pesmi je prevedel Juan Octavio Prenz, ki živi od l. 1975 v Italiji, študiral pa je v Beogradu. Pred prevodom slovenske poezije je izdal že vrsto prevodov iz srbohrvaščine in madežščine.

Uvod v Slovensko sodobno poezijo je napisal Ciril Zlobec, kjer definira sodobne struje v slovenski poeziji. Za antologijo — če je to antologija — je vzel 35 slovenskih pesnikov, več ali manj poznanih vsaj doma, če ne že v tujini. Resnična škoda je, da ni, ko že omeni Vodnikov „prstan Evrope“, Vidmarjeve antične Atene in renesančne Firence, nadaljeval še s Kardeljevim „državljanom sveta“, kar naj bi postali Slovenci, ko je že prej omenil Engelsovo mnenje, da Slovenci nismo zgodovinski in državotvorni narod in da bomo kot taki izginili. Da seveda ni treba iskati glasu „naroda“ (voz „nacional“ — narekovaj je Zlobčev!) v slovenski poeziji, je privlečeno za lase, „for export“. Slovenci smo poznali poezijo z narodno, religiozno, socialno, domovinsko, zgodovinsko razsežnostjo, sedaj pa še z izseljensko, čeprav je vdor modernih struj vse to zreduciral na besedne igre in fantazije posameznika. Da je bil kriterij Zlobca širokost in raznolikost (amplitud y diversidad), bi težko po branju verjeli, čeprav to trdi v uvodniku. Prav tako

bomo težko našli Hamletovo dilemo: Biti ali ne biti (Ser o no ser), kaj šele kaj o narodnem, zgodovinskem in časovnem, ki da se kot rdeča nit vleče, po Zlobcu, čez celo knjigo!

Že sam naslov ne odgovarja sodobni slovenski poeziji, ker Zlobec začne s Kocbekom, ki že v miru počiva desetletje, prej še pa tudi desetletja pesniško ni ustvarjal, vendar z nekom je pač moral začeti. Zbirka je urejena kronološko in tako Kocbeka, rojenega l. 1904 postavi v vrsto z Markom Pavčkom, rojenim l. 1958 in bi ji zato bolj pristajal naslov „Nekaj slovenskih pesnikov iz sredine 20. stoletja“. Da bi ustvaril videz toliko opevanega slovenskega skupnega kulturnega prostora, je vtaknil v antologijo pesnike ne samo iz matice, ampak tudi s Primorske in Koroške. Zlobec pa je pri tem pozabil, da bi po kronološkem urejanju sem spadali še Debeljak, Majeen, Vodnik, Hribovšek, Tauferjeva, Novyjeva, Novačan, Truhlar, Balantič, Bordon, Beličič, Papež, Sodja, Piščančeva in še kdo drugi. Tudi zaradi slovenskega skupnega prostora in morebiti še kaj. Treba bi mu bilo pogledati samo zajetno Antologijo slovenskega zdomskega pesništva! Očividno se je „zlobni“ Zlobec zavestno ognil zdomskemu pesništvu in pesnikom, kot da niso del slovenstva.

Da je antologiji botroval še nekakšen drug, nam nepoznan kriterij, opazimo pri vključitvi Svetlane Makarovič, ki je svoje pesmi umaknila iz Slovenske sodobne pesniške antologije Tineta Hribarja. Očitki, ki so se pojavili pri izbiri pesnikov takrat, bi bili še bolj veljavni sedaj, ko gre za predstavitev slovenskega pesništva španskemu svetu.

Zlobec se oddalji od Zupančičevega „Več, poet, svoj dolg?“ in tudi od Zihlerovih dogmatičnih napotkov realsocializma. Kdor bo iskal poglobljanja v subjektivni svet pesnikov, bo tudi razočaran. Zdi se, da je izbral le lepe in ne tako lepe, toda trenutne opise duševnih stanj brez globlje vsebine. Pri izbiri se je oddaljil od nazorov, da mora biti pesnik kritik ali prenovitelj družbe, še manj pa pusti do besede etičnemu kriteriju.

Tudi od prevajalca Prenza bi lahko več pričakovali, saj je študiral v La Plati in bi moral poznati in upoštevati južnoameriške izraze za: zanganear, lobillo, trasvaso, extraneidad, borbotar, escaramujo, salvajina idr. Posebno je opazna nepravilna raba predlogov (Está hermoso de la sangre derramada, Nos hemos quedado en frustrados escolares). „Cada gleba de la tierra“ je sinonim in pleonazem, obenem in bi bilo lepše izraženo z „Cada terrón de la tierra“. Spustimo Macchu-picchu in pogledjmo rajši wayna-picchu, ki bo začudila južnoameriškega bralca: če je prevajal za Argentinca, bi bilo pravilno po jeziku gvaranijev guayna, če pa vzamemo kečua, bi bilo za Perujca huayna.

Pri opremi knjig je že znana slovenska skrbnost in pazljivost, zato bi vsaj v podatkovem seznamu navedel, da arabske in latinske številke pod naslovi pomenijo cikel ali zbirko ali mesto v zbirki, ne pa da pusti te kot uganko tujemu bralcu.

Za Prešerna in njegove poezije navadno zapišemo, da nas je dostojno predstavil tujemu svetu, za Zlobca bi lahko rekli isto: pri toliki poplavi pornografskih zmazkov, ki pačijo sliko slovenskega sodobnega pesništva v slovenskih revijah, karnizma, ludizma, panseksualizma itd., nas je dostojno predstavil že s tem, da jih je izpustil. Mogoče to predstavitev antologije kvarijo le nekatere pesmi zadnjih strani s svojo deklamativnostjo, superavantgardizmom, nesmiselno metaforičnostjo in dolgočasnim ponavljanjem.

Tone Brulc

DUNAJSKI „LOG“ — mednarodna literarna revija z mnogimi slovenskimi sodelavci in srednjeevropskim kulturnim obeležjem.

Na Dunaju izhaja v nemščini v uredništvu Leva Detele in Wolfganga Mayerja Königa, mednarodna literarna revija „LOG“. V letu 1985 je „LOG“ kar večkrat prisluhnil dosežkom slovenskih avtorjev. V 25. številki so med drugim izšli aforizmi in lirika Zarka Petana, pesmi Slavka Juga in koroškega Slovence Janka Ferka, moderna proza s Slovenci povezanega celovškega avtorja in prevajalca Petra Keršcheja, medtem ko je Lev Detele esejistično približal anto-

logijo slovenske koroške lirike, ki je v slovenščini in angleščini izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu. V 26. in 27. dvojni številki „LOGA“ je Lev Detela predstavil svoje prevode nekaterih najboljših pesmi Edvarda Kocbeka in v spremni besedi istočasno opozoril na njegov posebni položaj v slovenski literaturi in politični stvarnosti. V isti številki je objavljena tudi Detelova satirična in humoristična proza ter pogovor istega avtorja o problemih pisanja v dveh jezikih, ki je tekkel v glavnim tajnikom osrednje zveze madžarskih društev in organizacij v Avstriji dr. Ernőm Déakom in bil najprej objavljen v madžarskem tisku. V 28. številki iste revije je Lev Detela med drugim objavil svoj esej o nenemških avtorjih, ki so živeli na Dunaju in napisali pomembna literarna dela, v katerih so avstrijsko glavno mesto marsikdaj prikazali v novi luči. Med drugim omenja Ivana Cankarja in njegovo prozo, v kateri tudi Dunaj vedno znova zaživi v novi, zanimivi miselni in oblikovni perspektivi. Vendar se avtor sestavka ne zaustavi le pri Cankarju, temveč nemške bralce opozori na podobo Dunaja v literaturi odličnih slovenskih pisateljev Frana Levstika, Josipa Stritarja, Slavka Gruma in drugih. V 29. „LOGU“ več proznih in pesniških prispevkov pesnice Milene Merlakove opozarja na njen petdeseti življenjski jubilej in na umetniško moč njenega peresa. Lev Detela v isti številki piše o posebnostih literatur na srednjeevropskem prostoru. Med osrednje nadregionalno pomembne avtorje tega območja uvršča Slovence Levstika in Cankarja in velikega hrvaškega avtorja Krležo. Medtem ko je 30. številka „LOGA“ letnika 1986 posvečena mednarodnemu simpoziju o pomenu fantazije za duhovno oblikovanje življenja, ki je potekal v nižjeavstrijskem mestecu Weitra in se ga je udeležil tudi Lev Detela, pa je v 31. zvezku „LOGA“ poleg odlomka iz novega nastajajočega nemškega romana „GRAND HOTEL“ izpod peresa Leva Detele zanimiv tudi esejistični prispevek istega avtorja o nemških izdajah slovenskih literarnih dosežkov Cirila Kosmača, škri slovenski založbi „Drava“. Janko Ferk je eden izmed Prežihovega Voranca in vrste novejših avtorjev pri celovceskih 32. „LOGA“, v katerem dva vidna nemška, oziroma avstrijska kritika, dr. Wolfgang Müller-Funk in Jo-pesniških knjig izpod peresa Milene Merlak in Leva Detela. Najnovejši „LOG“, številka 33 letnika 1986, objavlja na vidnem mestu poezijo Tomaža Šalamuna v prevodu Petra Kerscheja, medtem ko Lev Detela na analitičen način opozarja na posebnosti nove slovenske pesniške zbirke

„Napisi na zid zemlje“ Janka Ferka, ki je izšla v Celovcu in Mariboru. V letu 1987 vstopa „LOG“ že v jubilejno, deseto, leto izhajanja.

V zadnjem času je revija podvojila svoje delo. Poleg revijalnega izdajanja je namreč s štirimi novimi literarnimi knjigami posebne zbirke „LOG-BUCH“ stopila tudi med resne založnike, kar dokazujejo številne strokovne kritike. V zadnjih mesecih so izšle poleg esejistične proze Wolfganga M. Königa v nemščini še pesniška zbirka Milene Merlak „Die zehnte Tochter“ (Desetnica), lirika Leva Detele „Testament des hohen Vogels“ (Oporoka visokega ptiča) in eksperimentalni roman istega avtorja o propadanju zdravega okolja in človečnosti v modernem svetu „Pogovori pod tovarniškimi dimniki“ (Gesprächte unter den Fabrikschornstein). Ker sta Milena Merlak in Lev Detela nedavno pri Mohorjevi založbi v Celovcu izdala tudi skupno trojezično slovensko-nemško-angleško pesniško zbirko „Kaj je povedala noč“, ni čudno, da so o pesništvu obeh avtorjev v zadnjem času poročali tudi na straneh večjih v nemščini izhajajočih časopisov, v dunajskih „Die Furche“, „Wiener Zeitung“, v prvem programu avstrijskega radia, v celovških dnevnikih „Kleine Zeitung“ in „Volkszeitung“, v reviji „DIE BRÜCKE“ ter drugod.

Seveda pa revija „LOG“ poleg zelo kvalitetnih informacij o slovenski literaturi nudi še mnogo več. V zadnjih letih so se v reviji pojavili številni zanimivi pisci, František Kafka iz Prage, lužiški Srb Benedikt Dyrlich iz vzhodne „Nemške demokratične republike“, Sandor Csóori in Joseph Tillman iz Madžarske ali Mario Ponzi iz Rima. Antologijsko so predstavili najmanjši podtok književnosti v nemškem jeziku, literarno iz male kneževine Liechtenstein, ki je nekaj posebnega in svet zase. Za vse bralce malih, a tembolj tudi velikih narodov, je posebno pomembna 32. številka „LOGA“, v kateri dunajski univerzitetni profesor dr. Fritz Peter Kirsh razčlenjuje posebnosti literature narodnih manjšin, medtem ko okcitsko-francoski pesnik in znanstveni delavec Robert Lafont poroča o pozabljenem svetu nefrancoskih romanskih literatur v Franciji. A to ni vse. V recenzijem delu so stalno prisotne tudi ocene nemških knjig, tudi slovenskih. Predstavljene so publikacije goriške in celovške Mohorjeve družbe, a tudi SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE, Bukvičeva „Vojna in revolucija“, Kremžarjevi „Obrisi družbene preosnove“, Papeževa „Dva svetova“, Lenčkova „Rast v resnici in ljubezni“.

V zadnjem času sta se Milena Merlak in Lev Detela poja-

Razpis novega nagradnega natečaja SKA

Za čim višjo raven revije Meddobje in za zdravo reševanje slovenske problematike SKA spet razpisuje nagradni natečaj za eseje ali razprave. Nagradni natečaj sta s svojim darom omogočila dr. PETER URBANC in g. VINKO LEVSTIK, slovenski hotelir v Gorici.

Pravilnik:

1. Natečaj je za izvorni esej ali razpravo na temo: **POVEZAVA TREH SLOVENIJ**. Pisatelj si lahko poljubno izbere katerokoli kulturno področje ter ga prilagodi osnovni temi natečaja, ki naj nakazuje možnost, potrebo ali težave pri iskanju obstoječih ali novih vezi med Slovenijo, zamejstvom in zdomstvom; namen, pravice in dolžnosti pri tej povezavi. Vrsta razpravne proze ni predpisana, pač mora ustrezati smislu 3. člena pravil ustanove: „Idejni temelj Slovenske kulturne akcije je naravni etični zakon, potrjen in izpopolnjen po krščanskem svetovnem nazoru“.
3. Tipkopis je treba poslati v dveh izvodih na naslov SKA — Natečaj razprav in esejev —, R. L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. Besedilo naj bo označeno s šifro, avtorjevo pravo ime in njegov naslov pa naj bosta zalepljena v kuverti, ki naj bo opremljena z isto šifro.

4. Če bi avtor tako želel, bo njegovo ime ostalo v anonimnosti. Prav tako bo objavljena dela avtor mogel podpisati s šifro ali psevdonimom.
5. Tipkopise je treba oddati ali odposlati (datum poštnega žiga) najkasneje do 31. decembra 1987.
6. Nagrade so sledeče:
  1. nagrada: U\$S 1.000
  2. nagrada: U\$S 600
  3. nagrada: U\$S 400

Vsako od omenjenih nagrad more komisija razdeliti ali razglasiti kot nepodeljeno.

7. SKA bo objavila nagrajena dela, za nenagrajena pa mora uredništvo Meddobja dobiti avtorjevo privolitev.
8. Za podelitev nagrad se bo žirija, ki jo bo v kratkem imenoval odbor SKA, sestala v Buenos Airesu v marcu 1988.

Odločitev ocenjevalne komisije bo SKA razglasila v Glasu SKA in Meddobju.

Buenos Aires, december 1986.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA.

vila še v številnih drugih literarnih revijah. V šestdeseti številki avstrijske revije „PODIUM“ (1986) sta oba objavila več pesmi, Lev Detela pa tudi prozo. Zanimivi so tudi Detelovi esejistični prispevki o kulturi na mejnih področjih. Tako je v celovski kulturni reviji „DIE BRÜCKE“ (Most) v poletni — drugi — številki za leto 1986 spet objavil svoje „Furlansko kulturno pismo“ o kulturi Slovencev, Italijanov in Furlanov na področju med Trstom, Gorico, Vidmom in Trbižem. To Detelovo kulturno pismo je že trinajsto po vrsti. Detela pa se je pojavil med drugim tudi v veliki avstrijski kulturni reviji „PANNONIA“, kjer je v drugi — poletni — številki za leto 1986 poročal o simpoziju narodnih manjšin na slikovitem gradiščanskem gradu Schlaining. O kulturnih srečanjih v koroških Brezah in v nižjeavstrijskem mestu Weitra, ki sta se jih udeležila tudi Milena Merlak in Lev Detela, je Detela med drugim pisal v številnih časopisih, med drugim v dunajski „DIE FURCHE“, v luksemburškem dnevniku „Luxemburger Wort“, v celovski „Kleine Zeitung“ ter v najstarejšem še izhajajočem dnevniku na svetu, v leta 1703 ustanovljenem dunajskem časniku „WIENER ZEITUNG“. Precej pozornosti je povzročil zapis istega avtorja o dragoceni študiji o slovenski cerkveni umetnosti izpod peresa Marijana Zadnikarja in s fotografijami Jožeta Anderliča, ki jo je v nemščini izdala dunajska založba Herold Verlag. Izšel je januarja 1986 v dunajskem tedniku „DIE FURCHE“. Na veliko je Detela v nemščini poročal tudi o štiristoletnici smrti začetnika pisanja v slovenščini Primoža Trubarja. Tozadevni članki so izšli v dunajskem dnevniku „DIE PRESSE“ in v dunajskem tedniku „DIE FURCHE“ ter v celovškem dnevniku „Kleine Zeitung“. O delih slovenskih pesnikov in pisateljev je Lev Detela spregovoril v nemščini leta 1986 v recenzijskih oddajah „Ex libris“ posebej tudi v prvem programu avstrijskega radia.

Zahodnonemške literarne publikacije s prispevki slovenskih avtorjev.

Janko Ferk, že uveljavljeni dvojezični koroški slovenski pisatelj, je eden izmed sodelavcev nove in moderne antologije sodobne literature v Avstriji. Pod naslovom „Lagodi samorilec“ (Der gemütliche Selbstmörder) je izšla v Marburgu ob Lahni pri založbi Hitzeroth konec leta 1986. Uredila sta jo univerzitetni profesor Wilhelm Solms in tudi s Slovenci v širšem smislu duhovno povezani pisatelj Ludwig Legge, vodja marburškega „Novega literarnega združenja“. Ferk objavlja v pričujoči antologiji, ki je predvsem dokumentacija velikih marburških dnevov avstrijske literature v letu 1985, odlomek iz daljše nemške proze. Z eksperimentalno prozo sodeluje celovski pisatelj in prevajalec slovenske literature v nemščino Peter Kersche. Med drugim objavlja bridek in istočasno ironičen tekst o umetnikih-samomorilcih, v katerem omenja tudi smrt mladega slovenskega lirika Aleša Kermavnerja v letu 1966 in samomor enega vodilnih povojnih srbskih pisateljev Branka Čopića v letu 1984. Zanimiva je daljša proza na Dunaju živečega člana Leva Detela „Mnogi židovi so dotrajali“ o terorizmu in uničevanju okolja v sodobnem svetu. Na splošno je v pričujoči antologiji, ki sodi k najboljšim pregledom najnovejšega dogajanja v Avstriji, zbranih nekaj najpomembnejših avstrijskih pisateljev, H. C. Artmann, Barbara Frischmuth, Jutta Schutting, Friederike Mayröcker, Helmut Eisendle, Mathias Mander, Michael Scharang, Peter Rosei in Gert Jonke. Sodelujeta tudi nemška koroška avtorja Anton Fuchs in Alois Brandstetter. Pomembno je, da so v antologiji objavljeni literarnoteoretični kritični prispevki o sodobni avstrijski literaturi izpod peresa Wendelina Schmidta-Denglerja, Johanna Holznerja, Aloisa Brandstetterja in Wilhelma Solmsa. Posebno važen in kulturno pomemben je tudi pristop obeh izdajateljev, Leggeja in Solmsa, h kompliciranemu pojavu sodobne avstrijske literature. To pojmujeta oba omenjena izdajatelja kot večsmerni izraz različnih tendenc in trendov, a tudi kot večjezikovni, pluralni sotok nemškega pisateljevanja in raznovrstnih literarnih manifestacij avstrijskih narodnih manjšin, med katerimi je slovenska izrazito kulturnotvorna. Prav bi bilo, da bi tudi drugi založniki ta demokratični in moderni izdajateljski princip upoštevali pri morebitnih bodočih izdajah avstrijske literature, oziroma literature v Avstriji.

Leta 1986 je v Zahodni Nemčiji izšla tudi velika antologija svečovnega religioznega pesništva o Mariji. Pod naslovom „Čaščenje Marije skozi stoletja“ jo je uredil avstrijski pisatelj Josef Dirnbeck in najprej, leta 1983, objavil v knjižni obliki pri dunajski in Münchenski založbi Herold. Zdaj pa je Münchenska založba Calig Verlag izdala najboljše prispevke iz omenjene publikacije še na dveh kasetah. Poleg Francesca Petrarce, Friedricha Gottlieba Klopstocka, Paul Claudela, sira Walterja Scotta, Friedricha Hölderlina, Rainerja Rilkeja, papeža Janeza Pavla II. sta objavljena tudi prispevka slovenskih avtorjev Milene Merlak in Leva Detela kot recitala v izvedbi zahodnonemških igralcev Ruth Hoffmann, Jutta Richter-Haaser in Ralf Ultauer. Recitali so uokvirjeni z religiozno glasbo številnih mednarodno pomembnih kompozitov, med drugim Johanna Sebastiana Bacha, in s starimi nemškimi cerkvenimi pesmimi.

Društvo Slovencev v Parizu.

Društvo Slovencev v Parizu je praznovalo 8. nov. 1986. svoj srebrni jubilej. Zrastlo je iz pešiče idealistov in zanesenjakov pred petindvajsetimi leti in sedaj že tretje leto izdaja svoje lastno glasilo „Korenine“. Njegov odbor in člani so že po prvih letih tavanja iz ene dvorane v drugo, prišli do spoznanja, da so jim potrebni lastni prostori — Slovenski dom — in tako je prišlo do slovenskega središča v Parizu. (Naslov: Slovenski dom 3, Impasse Hoche 92320 Chatillon.) Za 25-letnico so izdali kronološki pregled svojega dela v posebni publikaciji, katere umetniški ovitek je izdelala umetnica Marjanca Savinšek, članica SKA. Iz pregleda vidimo, da se versko, kulturno, umetniško, vzgojno in zabavno zavzeto udejstvujejo.

Prišli so do lastnega zbora „Naš dom“ in lastnega ansambla „Pariški slavčki“, po katerih jih pozna tudi francoska TV in radio.

Duša društva je bil od vsega začetka mons. Nace Čretnik, ki je znal pritegniti k sodelovanju že znane garače na področju kulture in vzgoje. Društvo ima nedeljsko šolo, katero obiskujejo tudi otroci iz oddaljenih krajev.

Društvo je dobilo svojo zastavo l. 1966, za katero je napravil načrt akademski slikar Stane Kregar. Po zastavi, narodnih nošah in petju jih pozna ne samo Francija, ampak tudi mednarodni svet, navezali pa so stike tudi z zamejstvom in domovino.

V intervjuju, ki ga je imel Nace Čretnik z urednikom „Korenin“, dobimo v zgoščenih obliki nalogo društva v geslu: Potrditi zvestobo, sejati bodočnost!

Lep primer Slovenije v svetu, ki potrjuje zvestobo koreninam, občudovanja vredno požrtvovalnost in organizacijsko zmoglost Slovencev!

nazgledi

„Prisotnost latinske Amerike“ je bil naslov simpoziju, ki ga je odkril junija na univerzi v Bonnu Richard von Weiszäcker. Za južnoameriško književnost je dejal, da je najbogatejša in najmodernejša od vseh, ki prihajajo na nemški književni trg.

Oktober 1986. je ravnatelj 38. Mednarodnega književnega sejma posebno poudaril vlogo informatike, kot sredstva predaže kulturnih vrednot. Mirovno nagrado je prejel Wladyslaw Bartoszewski, katerega vodilo je: „Vsak dan mora biti pravičen!“ V skladu s tem pravilom tudi živi in je bil zato zaprt in mučen. Mirovno nagrado so ustanovili nemški knjigararji.

„Martín Fierro en el mundo“ (Martin Fierro v svetu) je bil imenovan sestanek prevajalcev argentinske popularne knjige. Sestanek se je vršil v Centru za visoke študije in sta ga organizirala Argentinski inštitut za literaturo „Ricardo Rojas“ in Filozofska in humanistična fakulteta. Udeležil se ga je tudi slovenski prevajalec Martin Fierro dr. Tine Debeljak.

Nova pesniška zbirka Vinka Rodeta

„Povej nam kaj o sebi – pesniku!“ Tako je pristopil urednik Glasa k Vinku Rodetu z namenom, da se pogovorita o zbirki. Nekje je stvarnost prozorna. Začuden je pogledal in se nasmehnil. Človek mora poznati tak nasme, da iz njega razbere preudarnost filozofa, iskren dvom vase, prijateljsko odprtost, pa nikakršne skrajnosti samoljubja. Pogovor se je zasukal v ritmu, ki nima časa in v katerem besede živijo, se ne vsujejo, temveč se izgovarjajo in podajajo z ritualno spoštljivostjo.

Vinko Rode se je rodil 24. julija 1932 na Rodici pri Domžalah. Diplomiral je iz filozofije na buenosaireski univerzi El Salvador. Pred osmimi leti se je z družino naselil v bližini Slovenske vasi v buenosaireskem predmestju. Leta 1965. je v založbi Mladinske vezi izdal skupno s Tineto Debeljakom ml. pesniško zbirko *Pesmi iz pampe. Njegove pesmi so izhajale v Glasu, Meddobju, Drugi vrsti*. Na zadnjem natečaju SKA je bil nagrajen za črtico Deltaši.

Urednik Glasa se je tako pogovarjal s pesnikom Vinkom Rodetom:

Ali se rad pogovarjaš o poeziji, predvsem svoji pesniški produkciji?

VR: Priznam da ja, da me tema zanima in privlači. A zavedam se tudi pomanjkljivosti lastne pesniške izobrazbe. Poezija je res v mojem življenju konstanta, a ne vedno v enaki meri. Šele zadnja leta, odkar sem znova v Buenos Airesu, in so otroci že odrasli, sem se spet bolj oprijel branja in pisanja poezije. Seveda bom nestrpnost čakal na odmeve moje zbirke, na kritiko. To pa zato, ker je bilo moje pisanje povečini samotno dejanje, brez vmesnega objavljanja in torej brez tistih napotkov, ki jih dobra kritika more dati, in tudi brez tistega zagona, ki ga bralci in okolje morejo zbuditi. Zato čakam s strahom in upom. Bojim se, da je vse preveč še nedognano, posebno oblikovno nedozorelo. Kot dvakratni izseljenec (v drugo, ko grem iz slovenske skupnosti v popolnoma „tuje“ okolje) se borim še z dodatnimi jezikovnimi težavami. A je bilo potrebno iti s trebuhom za kruhom v tem argentinskem preizseljevanju.

Prijetno je imeti možnost pogovarjati se o svojih pesnitvah, saj je to v neki meri egolatrija. A ker se živo zavedam svojega „začetništva“ (o, paradoks) in hkrati zoževanja lastne poti, bom raje previden in si ne bom delal preveč utvar.

V mojem življenju je zadobilo pisanje globok osebni pomen. Saj mi omogoča ne samo obdelavo, ampak tudi predelavo lastnih doživetij, kar je vsekakor osrečujoče. Kar se pa tiče družbene funkcije pisanja, v tem sem popolnoma nevešč, novinec.

Resnici na ljubo, do danes nisem imel priložnosti, da bi se o teh rečeh menil, takole, za objavo.

Kaj ti pomeni biti slovenski pesnik?

Osnovno dejstvo je biti pesnik. V kolikor spadam v to kategorijo, kar resno dvomim, je to velika milost. Včasih se vendar skromno približam tej senzibilnosti

in to je zame osrečujoče. Zabrniti kot struna ob različnih doživetij je seveda lepo. A težko je izraziti, kaj človek doživlja. Tu začnem dvomiti. Včasih se ponudijo španski izrazi – in steče v španščini. Spet drugič zazvenijo slovensko – in tedaj je še več truda z obdelavo. A končno materinščina lepše zveni – tako slutim – kot pesmi v kastiljščini.

Neverjetno in paradokсно je to, da bom mogel iziti v slovenščini, ko živim v morju špansko govorečih dežel. Komu lahko kaj pomeni, kar pišem? Mislím, da je krog možnih bralcev zelo ozek. Krog tistih, katerim bi utegnilo moje pisanje kaj pomeniti, pa bogve, če sploh obstaja. Vsaj do zdaj sem bolj pisal iz notranje potrebe in sem malo mislil na objavo in na publiko. Vendar, če je kljub temu moje delo pomembno za slovenstvo na sploh, je to še dodatno zadovoljstvo. Kaj mi pomeni biti slovenski pesnik? Lepo je že, lahko pa ni. Ker tu manjka narodovih svežih sokov. V neki meri sem gotovo kot izruvano drevo, izpostavljen puščavskému vetrovom in hudi pipeki... Zato se zatekam v metafizični in mistični svet. Slovenstvo še najbolj občutim v spominu na rajne starše in na starejšo generacijo sploh. Vem, da takega slovenstva ni več. Upanje zbujajo glasovi, sveži in korajžni, pa čedalje bolj srejemljivi za nas, pisateljev okrog Nove revije, revije 2000 in drugih. Če je naše izseljensko delo vsaj malo pripomoglo k tej prebuditvi, potem begunstvo ni bilo zastonj in je tudi še tako skromna viža na zadnjem koncu sveta – pomembna. Samo dvanaest let sem preživel v Sloveniji; a čim sem starejši, tembolj se vračam k svojim koreninam. Boli me končna usoda naše izseljenske skupnosti.

„Monotono brenkam na ugasle citre izseljenske ostaline.“ Tako sem nekoč zapisal in bojím se, da ne bo to Tako sem nekoč zapisal in bojím se, da ne bo to prekmalu resnično.

Motivi tvojih pesmi so narava, ljubezen, otožnost, božja narzočnost, nekako tradicionalne pesniške teme. Ni te pa prevzela, tudi v negativnem smislu ne, tematika mestnega človeka, njegove anonimnosti in njegove črednosti.

Res so motivi tradicionalni, a so tudi splošno človeški. Rekel bi, da je moja poezija izpovedna, skoro zmeraj čustveno pobarvana. Čustvena stanja so skoro vedno vzgibi mojih pesniških poskusov. Tako se profilira temeljno dvoje občutij: mračno in svetlo, luči in sence, veselje in žalost; vse to zelo pogojeno od menjav letnih časov in ob doživljanju narave. Mistična intuicija se tudi pojavlja. To je posebna milost.

Mestnih motivov res nimam, najbrž zato, ker me vele-mestno življenje odbija in zato nenehno bežim pred njim. Samo odpor čutim do nore naglice buenosaireskega mravljišča. In pomilovanje! Ker se ljudje najbrž niti ne zavedajo svojega stanja razčlovečenosti in tudi ne poznajo drugih možnosti. V španščini imam dva motiva o tem problemu. V resnici se pa raje evadiram iz tega Babilona in sanjam o gorah, jezerih, gozdovih. Pa sončna luč me ima očaranega – in te, hvala Bogu, ne manjka v Buenos Airesu.

OPOZARJAMO: NAROČNINA ZA LETO 1987

6 števil GLASA, 4 števil Meddobja, vsaka na 80 straneh in 4 straneh umetniške priloge
za Argentino A 48, za inozemstvo 30 dol.

Samo Glas 1987 stane v Argentini A 8, v inozemstvu 5 dol.

Vsa nakazila na: Alojzij Rezelj, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

dogajanja

Nekaj del Vladimirja Nabokova bodo izdali v Rusiji. Nabokov je ruski emigrant iz prve svetovne vojne, sedaj univerzitetni profesor v ZDA. Do sedaj je bil prepovedan v Rusiji, sedaj pa bo revija „Novi mir“ izdala njegovo kritično študijo o Gogolju in njen urednik Oleg Mihajlov trdi, da je Nabokov edini pisatelj, vzgojen v emigraciji.

Pri založbi „Mladinska knjiga“ v Ljubljani je izšla slovenska izdaja Gustava Doréja, kralja ilustratorjev. Biblija ima 480 strani in ima na desni strani celostransko sliko, leva stran pa ima tekst, ki sliko pojasnjuje. Za biblijo bodo izšle še: Cervantesov Don Kihot, Prigode barona Münchhausna in basni La Fontaina, vse z Doréjevimi ilustracijami.

Za svojo šestdesetletnico je pesnik Ciril Zlobec izdal zbirko stotih svojih pesmi, ki jim je dal naslov „Besede“. To je že njegova šestdeseta knjiga in jo je izdala založba „Lipa“ v Kopru.

„Romanje v Kelmorajnu“ je naslov novi pesniški zbirki Lojzeta Krakarja. Od njegove prve zbirke je preteklo že štirideset let in Romanje v Kelmorajnu je popis iskanja nečesa novega, lepega v njegovem življenjskem romanju-pisanju.

Za prvo obletnico smrti mehiškega pisatelja Juana Rulfa, je madridski časopis „Diario 16“ v svoji kulturni prilogi objavil štiri še nepoznana dela avtorja „Pedra Párrama“. Rulfovo glavno delo je kratek roman „Pedro Párramo“, ki ga je izdal l. 1955, dve leti prej pa je izdal zbirko črtic „El llano en llamas“ (Ravnina v plamenih), nato pa je obmolknil.

Pisatelj in publicist Manuel Nadal je z novelo „Balada de Cain“ (Balada o Kajnu) dobil letošnjo katalonsko nagrado. Pri podelitvi je bil navzoč tudi Jordi Pujol, predsednik Generalitat de Catalunya, dober poznavalec Slovencev in njihovih problemov.

Po dolgih letih bo spet izšel Jugoslovanski zgodovinski časopis, katerega so ukinili zaradi pomanjkanja sredstev, po drugi verziji pa zato, ker ima v naslovu pridevnik „jugoslovanski“. Trditev, da ni fondov za zgodovinarje (plačati niso mogli niti članarine v Mednarodni komite za zgodovinske vede!), postavlja na laž Zgodovina delavskega gibanja v Jugoslaviji, ki je izšla lani.

V Bonnu naj bi zgradili „Hišo zgodovine nemške republike“, v Berlinu pa „Nemški zgodovinski muzej“. Proti temu so silovito nastopili marksistični profesorji zgodovine in filozofije, ker bi s tem Nemci prišli ob občutek krivde, ki mora trajati po njihovem mnenju nedoločen čas, da se ne obnovi nacizem in antisemitizem.

Kjell Epsmark, najmlajši v žiriji, ki odloča o podelitvi Nobelove nagrade, je izdal knjigo, v kateri opisuje vzroke, zakaj so dobili nagrado eni, drugi pa ne. V knjigi prizna, da je bila literarna nagrada podeljena večkrat pristransko, vendar da je bila od dvainosemdesetih nagrad do sedaj večina upravičeno podeljenih. Predsednik Švedske akademije znanosti in umetnosti se je vztrajno branil zaradi tega podeliti nagrado osebno.

V podstrežju Umetniškega centra v Granadi (Centro artístico de Granada) so odkrili poezije, pisma in risbe García

Federica Lorca. Ta dela gredo od leta 1915., ko je začel Lorca delovati, do leta 1936., ko so ga ustrelili frankisti v Vizhnarju. Med zbirko so dobili tudi dela skladatelja Manuela de Falla, Santiaga Rusiñola in večih drugih umetnikov. Najdeni dokumenti so sedaj v hiši Lorca, ki so jo spremenili v muzej v Fuentevaquerosu. Lansko leto je preteklo petdeset let od njegove smrti.

Majska deklaracija — mejnik slovenske politične kulture.

Domači in tuji zgodovinarji in sociologi so nam Slovence pripisovali pasivno zadržanje do političnih dogajanj in da smo poleg tega nihali vedno med ustvarjalno zmogljivostjo in dejanskim stanjem slovenske kulture. Ne v programu Zedinjene Slovenije iz l. 1848. ne v Majski deklaraciji, ne v Avtonomistični izjavi slovenskih kulturnih delavcev, ne v slovensko samostojnost, kot da bi se tega sramovali. Utemeljevali da smo svoje zahteve predvsem z jezikovnega stališča in to v različnih gibanjih. Izjema pri tem da je bila Majska deklaracija, ki da je temeljila na hrvaškem državnem pravu in s tem da smo dobili nekakšen manjvrednostni kompleks. Kakšna je resnica?

Klic po narodni samobitnosti je tlel v narodni duši, dokler ni izbruhnil splošno narodno, kar se ni zgodilo ne prej ne pozneje. Ta izbruh imenujemo Majsko deklaracijo. Danes uporabljamo izraz Majska deklaracija, in pa še izumrle generacija, ki jo je poznala kot Majniško, kar priča o močni zakoreninjenosti in konzervativnosti našega naroda.

Koncept slovanske avstrije, ki se je kril s konceptom katoliške Avstrije, je bil opazen že pri Jerneju Kopitarju, preživel je do l. 1848. kljub vsem razlagam zgodovinarjev. Po tem letu je šla slovenska politika in kultura vsaka svojo pot, združili sta se šele ob Majski deklaraciji. Bilo je to vsenarodno gibanje, ki je združilo vse Slovence.

Če primerjamo tedanje politične razmere s sedanjimi, vidimo, da politika ni mogla več obvladati kulture, prav kakor sedaj slovenska komunistična politika ne more več brzdati kulture, zakoreninjene v narodnosti in krščanstvu. Politični in državni narod smo postali Slovenci z letom 1918., ko smo stopili v Jugoslavijo in s tem dosegli svoje najvišje kulturne ustanove, vendar s tem razvoj in oblikovanje slovenske politične misli, ki je imel svoje korenine v Majski deklaraciji, še nista bili zaključeni.

Politična misel je dinamična. Za tistega, ki bo raziskoval njen potek resno, mu bo padlo v oči dejstvo, da je dr. Anton Korošec imel v poslanski zbornici nad šestdeset govorov (v Reichstagu) v obrambi slovenstva, vendar Majske deklaracije po letu 1917 ni več dosti omenjal, ker je spoznal, da se je zastoj upirati nemštvu. Kogar so bogovi zaslepili, mu ni pomoči! Vse svoje sile je poslej posvetil Jugoslovanskemu klubu, kar mu še danes nekateri očitajo kot veliko politično napako. Dejansko je bil to samo korak državnika, ki je spredel, da v avstroogrskem okviru za nas ni rešitve, prav kakor je pozneje spoznal, da tudi ni bilo rešitve v centralistični Jugoslaviji.

Korenine slovenske politične misli segajo do l. 1848. in njihov sad je bila Majska deklaracija, ki je združila zahteve vseh slovenskih dežel. Doba, ki gre od Majske deklaracije je bila kratka in prehodna in sam dr. Korošec ji je postavil zapik: „Es ist zu spät, Majestät!“, ko je bil poklican k cesarju. Bila pa je nujna, da smo prišli do slovenske vlade v Ljubljani. Prinesla nam je nove izkušnje in iz teh so se rodile nove zahteve. Prilagajanje slovenske politike praktičnim potrebam ni novo, vendar zahteva in cilj sta ostala ista in bistveno neokrnjena — suverena slovenska država!

Tone Brulc

CORREO ARGENTINO CORR. CENTRAL Y SUC 6	TARIFA REDUCIDA CONCESION 232
	R. P. I. 201682

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. Urejuje ga tajništvo. Tisk Editorial Baraga del Centro Misionale Baraga, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Pcia. Buenos Aires, Argentina. Vsa nakazila na ime in naslov: Alojzij Rezelj, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires 1407, Argentina. - Editor responsable Slovenska kulturna akcija (Andrés J. Rot), Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires 1407, Argentina.